

IZPITNI KATALOG ZA

I.del in II.del

MOJSTRSKEGA IZPITA

za pridobitev naziva

MOJSTER VZDRŽEVANJA TEKSTILIJ

MOJSTRICA VZDRŽEVANJA TEKSTILIJ

LJUBLJANA, 2000, popravki in dopolnitve avgust 2005

KAZALO

1. OSNOVNI PODATKI	3
1.1. OBSEG DEJAVNOSTI.....	3
1.2. CILJI MOJSTRSKIH IZPITOV.....	3
1.3. CILJI I. PRAKTIČNEGA IN II. STROKOVNO - TEORETIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	4
1.4. DELI MOJSTRSKEGA IZPITA.....	4
1.5. PRIDOBITEV STOPNJE IZOBRAZBE IN NAZIVA	4
1.6. IZVAJANJE IZPITOV	5
1.7. SPREJETJE IZPITNEGA KATALOGA	5
2. I. PRAKTIČNI DEL MOJSTRSKEGA IZPITA.....	6
2.1. IZPITNE ENOTE I. PRAKTIČNEGA DELA	6
2.2. CILJI I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	6
2.3. OBSEG STROKOVNIH ZNANJ I. PRAKTIČNEGA DELA	6
2.4. MOJSTRSKO IZPITNO DELO	7
2.5. DELOVNI PREIZKUS	7
2.6. IZVAJANJE I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	8
2.7. TRAJANJE I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	8
2.8. OCENJEVANJE I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA.....	8
2.9. PRETVORBA TOČK V ŠTEVILČNO OCENO I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	8
2.10. DOLOČITEV SKUPNE OCENE I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	8
2.11. MINIMALNI POGOJI ZA USPEŠNO OPRAVLJEN I. PRAKTIČNI DEL	9
3. II. STROKOVNO - TEORETIČNI DEL MOJSTRSKEGA IZPITA	10
3.1. IZPITNE ENOTE II. STROKOVNO – TEORETIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA.....	10
3.2. VSEBINA IZPITNIH ENOT	10
3.2.1. Poznavanje predmetov vzdrževanja.....	10
3.2.2. Tehnologija, stroji in naprave	10
3.2.3. Poslovanje v dejavnostih vzdrževanja tekstilij.....	12
3.2.4. Varstvo pri delu in ekologija	13
3.3. TRAJANJE IN NAČIN OPRAVLJANJA II. STROKOVNO-TEORETIČNEGA DELA IZPITA	14
3.4. NAČINI OCENJEVANJA	14
3.5. OCENJEVANJE IN MINIMALNI POGOJI ZA USPEŠNO OPRAVLJEN II. STROKOVNO-TEORETIČNI DEL MOJSTRSKEGA IZPITA	15
3.6. DOLOČITEV SKUPNE OCENE II. DELA STROKOVNO - TEORETIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	15
3.7. PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ	15
4. PRIPOROČENA LITERATURA IN DRUGI VIRI.....	16
4.1. Poznavanje predmetov vzdrževanja.....	16
4.2. Tehnologija, stroji in naprave	16
4.3. Poslovanje v dejavnostih čiščenja in pranja	16
4.4. Varstvo pri delu in ekologija	16
5. SESTAVLJAVCI IZPITNEGA KATALOGA	17

1. OSNOVNI PODATKI

1.1. Obseg dejavnosti

Dejavnost mojstra vzdrževanja tekstilij / mojstrice vzdrževanja tekstilij obsega naslednje:

- ☞ izvajanje storitev vzdrževanja tekstilij, usnja in krzna (v nadaljevanju tekstilij) na mojstrski ravni
- ☞ pripravljanje receptur in izbiranje čistilnih ter pralnih sredstev glede na vrsto nečistoč
- ☞ načrtovanje procesov pranja in čiščenja glede na vrste predmetov in želje uporabnikov
- ☞ ločevanje usnjenih in krznenih izdelkov glede na kakovost, določanje postopkov nege usnja in krzna ter barvanja usnja
- ☞ sprejemanje strank in svetovanje
- ☞ vodenje strategije razvoja obratovalnice
- ☞ izdelava kalkulacij in predračunov
- ☞ priprava poslovnega načrta in analize rezultatov dela
- ☞ kontrola kakovosti izdelkov in storitev
- ☞ organiziranje in vodenje delovnega procesa
- ☞ prenašanje znanj, spretnosti, izkušenj in novosti s področja stroke na vajence, dijake in sodelavce
- ☞ zaposlovanje delavcev in planiranje njihovega razvoja
- ☞ izdelovanje predlogov za nagrajevanje sodelavcev ter skrb za pozitivno delovno ozračje
- ☞ izvajanje ekoloških predpisov, predpisov o varstvu pri delu, požarnem varstvu in varovanju okolja.

1.2. Cilji mojstrskih izpitov

Z mojstrskim izpitom se preverja, koliko so kandidati usposobljeni za kakovostno, samostojno in strokovno delo, za samostojno vodenje in poslovanje obratovalnice ter za praktično izobraževanje vajencev, dijakov na področju vzdrževanja tekstilij.

Pri tem kandidat/ka dokaže, da:

- ☞ ima vsa potrebna znanja za vodenje samostojnega obrata in izpolnjuje pogoje za nosilca obrtne dejavnosti po določbah zakona
- ☞ zna in zmore strokovno delo opraviti mojstrsko, s tem da pozna tehnologije vzdrževanja tekstilij in jih prilagajati sodobnim spoznanjem na tem področju
- ☞ pozna zakonodajo, vezano na opravljanje obrtnih dejavnosti (delovno, socialno, davčno, finančno, ipd.)
- ☞ ima potrebna znanja za organizacijo dela in vodenje v samostojnem obratu
- ☞ ima znanja za pripravo poslovnega načrta, raziskavo tržišča in analizo rezultatov dela
- ☞ ima znanja za zagotavljanje varnosti pri delu, požarne varnosti in varovanju okolja
- ☞ ima znanja za zagotavljanje ustvarjalne delovne klime v obratu
- ☞ ima znanja za učinkovito pisno in ustno komuniciranje
- ☞ ima znanja za pedagoški pristop za načrtovanje, organiziranje in izvajanje praktičnega in strokovnega izobraževanja za vajence ter usposabljanja za odrasle in znanja ter veščine za prenos znanj na vajence, dijake ter novo sprejete delavce in sodelavce
- ☞ ima znanja, ki zagotavljajo izvajanje delovnih nalog z vidika upoštevanja terminskih rokov, popolnosti izvedbe, kakovosti opravljenega dela in časovnih normativov
- ☞ ima znanja za izdelavo kalkulacij
- ☞ ima znanja za kontrolo in zagotavljanje kakovosti, dviga produktivnosti in gospodarnosti ter optimiranju stroškov dela v obratovalnici
- ☞ zna izbirati ustrezne stroje, orodja in naprave

- ☞ zna svetovati strankam
- ☞ zna vzpodbujati ustvarjalnost in inovativnost v obratovalnici.

1.3. Cilji I. praktičnega in II. strokovno - teoretičnega dela mojstrskega izpita

Izpiti za I. praktični del in II. strokovno - teoretični del morajo zagotoviti, da bo kandidat obvladal praktična in strokovno - teoretična znanja na zahtevanem nivoju, ki mu bodo omogočala samostojno in kakovostno strokovno delo v delavnici za vzdrževanje tekstilij.

1.4. Deli mojstrskega izpita

Kandidati morajo za pridobitev naziva mojster/mojstrica vzdrževanja tekstilij opraviti izpite iz vseh strokovnih področij naslednjih delov mojstrskega izpita:

I. DEL praktični del, obsega dve izpitni enoti:

- 1. izpitna enota: **Mojstrsko izpitno delo**
- 2. izpitna enota: **Delovni preizkus**

II. DEL strokovno-teoretični del, obsega štiri izpitne enote: praviloma kot pisni oz. ustni izpiti:

- 1. izpitna enota: Poznavanje predmetov vzdrževanja
- 2. izpitna enota: Tehnologija, stroji in naprave
- 3. izpitna enota: Poslovanje v dejavnosti vzdrževanja tekstilij
- 4. izpitna enota: Varstvo pri delu in ekologija

III. DEL poslovodno-ekonomski del, obsega eno izpitno enoto:

- **praviloma kot pisni izpit iz strokovnih področij:**
podjetje in poslovanje, osnove marketinga, finančno ekonomsko poslovanje, pravni vidiki poslovanja – zakonodaja, upravljanje in vodenje.

IV. DEL pedagoško-andragoški del, obsega dve izpitni enoti:

- **pisni izpit in**
- **pedagoški nastop z zagovorom**

iz strokovnih področij:

psihološke osnove učenja, načrtovanje in izvajanje učnega procesa, metodika praktičnega izobraževanja, spremljanje in preverjanje učnih rezultatov in izobraževalni sistem.

1.5. Pridobitev stopnje izobrazbe in naziva

Po vseh uspešno opravljenih delih izpita si kandidat/ka pridobi srednjo strokovno izobrazbo in naziv:

MOJSTER / MOJSTRICA VZDRŽEVANJA TEKSTILIJ
MOJSTER VZDRŽEVANJA TEKSTILIJ /
MOJSTRICA VZDRŽEVANJA TEKSTILIJ.

1.6. Izvajanje izpitov

Mojstrski izpit se izvaja v skladu z določili, opredeljenimi s Pravilnikom o mojstrskih izpilih in na njegovi podlagi izdanim Izpitnim redom ter sprejetimi izpitnimi katalogi.

Kandidat praviloma najprej opravlja II.strokovno-teoretični del mojstrskega izpita. Po uspešno opravljenih vseh izpitnih enotah II.strokovno-teoretičnega dela mojstrskega izpita, pristopi k opravljanju I. praktičnega dela mojstrskega izpita.

1.7. Sprejetje izpitnega kataloga

Izpitne kataloge za I. in II. ter za III. in IV. del mojstrskega izpita je sprejel na osnovi 26. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur.l. RS, št.12-568/96 z dne 29.2.1996) Strokovni svet Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje na svoji 19. in 20.seji, dne 16.9.1998 in 1.10.1998, ter za I. in II. del na 41. seji, dne 14.7.2000.

Dopolnitve in popravke pa na 89. seji, dne 20.01.2006.

2. I. PRAKTIČNI DEL MOJSTRSKEGA IZPITA

2.1. Izpitne enote I. praktičnega dela

Pri praktičnem delu mojstrskega izpita se znanja in spretnosti ocenjujejo z dvema izpitnima enotama:

- 1. izpitna enota: **Mojstrsko izpitno delo**
- 2. izpitna enota: **Delovni preizkus.**

2.2. Cilji I. praktičnega dela mojstrskega izpita

S praktičnim delom mojstrskega izpita se ugotavlja, ali kandidat/ka:

- ☞ znati sprejemati in izdajati predmete za čiščenje in pranje v skladu s pogoji čiščenja in pranja, zahtevami stranke in značilnostmi predmetov nege
- ☞ pozna materiale in njihove lastnosti
- ☞ zna razvrščati predmete storitev glede na stopnjo zamazanosti, vrsto predmetov nege, zahteve strank in negovalne oznake
- ☞ zna odstranjevati različne vrste madežev po uveljavljenih postopkih in načinih predobdelave predmetov nege
- ☞ zna izbirati čistilne oz. pralne programe in pripraviti partije za pranje oz. čiščenje, pripraviti čistila in čistilna sredstva, določiti koncentracije in vrednosti čistil in pralnih sredstev
- ☞ zna delati na kemično-čistilni, pralni opremi in opremi za nego talnih oblog
- ☞ zna pravilno uporabiti stroje za odvajanje vode in sušenje
- ☞ zna likati po postopkih glede na vrsto predmetov nege in stopnjo zahtev nivoja kakovosti likanja na likalni opremi ali ročno
- ☞ zna pripraviti usnjene in krznene predmete za čiščenje glede na vrsto in zahteve nege
- ☞ zna barvati usnjene predmete in jih poobdelavati
- ☞ zna izvajati različne vrste plemenitilnih postopkov v procesih čiščenja in pranja ter postopkov za dezinfekcijsko čiščenje oz. pranje
- ☞ zna pregledati, sortirati in predobdelavati tekstilne talne obloge
- ☞ zna delati s stroji in opremo za čiščenje tekstilnih talnih oblog in pozna poobdelavo
- ☞ zna izbirati in izvajati postopke mokrega čiščenja
- ☞ zna zlagati, pakirati in pripraviti za odpremo predmete nege
- ☞ zna kontrolirati kakovost storitev vzdrževanja tekstilij
- ☞ pozna logistične procese
- ☞ zna ugotavljati vzdrževanje obratovalne varnosti in funkcijske sposobnosti čistilnih in pralnih strojev, naprav in opreme ter vzdrževati čistilno in pralno tehniko
- ☞ zna delati z informacijsko tehnologijo
- ☞ zna uporabljati čistila in pralne praške, pozna njihovo delovanje, kakovost, izvedbo storitev vzdrževanja in možnost poškodb
- ☞ pozna materiale in njihove lastnosti.

2.3. Obseg strokovnih znanj I. praktičnega dela

Kandidati dokažejo svoja znanja in spretnosti z izdelki iz strokovnih področij vzdrževanja tekstilij z mojstrskim izpitnim delom in delovnim preizkusom.

Področja praktičnih znanj in spretnosti, ki jih mora obvladovati mojster vzdrževanja tekstilij / mojstrica vzdrževanja tekstilij:

- sprejemanje in izdajanje predmetov nege
- predmetaširanje predmetov nege
- strojno čiščenje

- strojno in ročno pranje
- strojno in ročno sušenje
- likanje
- označevanje predmetov nege in pakiranje
- čiščenje usnjenih in krznenih predmetov
- čiščenje in pranje talnih oblog
- mokro čiščenje
- plemenitenje predmetov nege.

2.4. Mojstrsko izpitno delo

Kot mojstrsko izpitno delo kandidat opravlja v nadaljevanju navedene izpitne naloge:

IZPITNA NALOGA	OPIS IZPITNE NALOGE
Sprejem predmetov nege	Sprejem stranke, predstavitev vzdrževalnih možnosti, pregled predmetov nege, določitev vrste vzdrževanja, zaračunavanje storitev, predstavitev predpisov nege, označevanje predmetov nege in končne informacije stranki. Sprejem oblačilnega tekstilnega predmeta, usnjenega in krznenega oblačilnega predmeta ter preproge.
Sortiranje in priprava partij	Sortiranje tekstilij glede na vrsto in način vzdrževanja.
Preddetaširanje	Predhodna obdelava tekstilij in obdelava različnih madežev.
Strojno kemično čiščenje	Uporaba in opis dveh osnovnih postopkov kemičnega čiščenja (eno in dvokopelni postopek).
Strojno in ročno pranje in sušenje	Uporaba strojnega postopka pranja pri različnih temperaturah. Ročno pranje predmetov nege. Sušenje predmetov nege v sušilnem stroju, sušilnici ali sušenje na zraku.
Likanje	Likanje na likalni mizi, z likalno lutko oz. s hlačnim avtomatom. Likanje ravnega perila z likalnim valjem.
Izdaja oblačil	Izdaja oblačil, reševanje ugovorov in pakiranje predmetov nege.

2.5. Delovni preizkus

Z delovnim preizkusom se preverijo znanja in spretnosti s tremi izpitnimi nalogami izmed naštetih:

- ☞ priprava receptur in izbira tehnologije glede na vrsto omejitve in možnosti nege predmetov čiščenja oz. pranja
- ☞ določitev pH-vrednosti čistilne kopeli,
- ☞ določitev trdote kotlove vode
- ☞ izvedba dezinfekcije v čiščenju in/ali pranju
- ☞ podetaširanje nekaj različnih predmetov nege z različnimi madeži
- ☞ mokro čiščenje predmetov nege z opisom postopkov
- ☞ določanje postopkov in plemenitilnih sredstev za hidrofobno, oleofobno, ognjevarno zaščito predmetov nege
- ☞ določanje postopkov in sredstev za: apretiranje, škrobljenje, mehčanje, valjkanje, beljenje, razbarvanje ali barvanje predmetov nege
- ☞ predpriprava, čiščenje, barvanje in poobdelava usnjenih ali krznenih izdelkov
- ☞ čiščenje ali pranje talnih oblog.

2.6. Izvajanje I. praktičnega dela mojstrskega izpita

Kandidat mora pred pristopom k delovnemu preizkusu uspešno opraviti mojstrsko izpitno delo.

Kandidatom so pri izvajanju I. praktičnega dela mojstrskega izpita v izpitnem prostoru na voljo strojna oprema, materiali in pomožna sredstva.

Kandidat s sabo na izpit prinese delovna zaščitna sredstva.

Med izvajanjem posameznih izpitnih nalog kandidat strokovno zagovarja izvajanje dela.

2.7. Trajanje I. praktičnega dela mojstrskega izpita

Mojstrsko izpitno delo se izvede v enem dnevu in traja največ 12 ur, delovni preizkus pa traja največ 8 ur.

2.8. Ocenjevanje I. praktičnega dela mojstrskega izpita

Pri ocenjevanju se upošteva:

- pravilnost izvedbe postopkov
- pravilna izbira in spretnost pri rokovanju s stroji, napravami in priborom,
- natančnost izdelave in estetski izgled izdelkov
- tudi urejenost delovnega okolja,
- ustrezna izbira materialov, delovnih pripomočkov,
- upoštevanje receptur in postopkov,
- ekonomičnost ravnanja z delovnimi sredstvi in materiali,
- upoštevanje varstva pri delu ter splošna organiziranost dela
- strokovni razgovor.

Člani izpitnega odbora podajo ocene na vnaprej pripravljenih ocenjevalnih listih. Ocena se določi na osnovi povprečne ocene vseh članov izpitne komisije.

2.9. Pretvorba točk v oceno

Ocenjevalna lestvica:

Doseženo število točk	Številčna ocena
92 do 100 točk	Odlično (5)
81 do 91 točk	Prav dobro (4)
67 do 80 točk	Dobro (3)
50 do 66 točk	Zadostno (2)
49 in manj	Nezadostno (1)

2.10. Določitev skupne ocene I. praktičnega dela mojstrskega izpita

Skupna ocena praktičnega dela mojstrskega izpita je sestavljena po naslednjih kriterijih:

- **mojstrsko izpitno delo** **70%**
- **delovni preizkus** **30%.**

2.11. Minimalni pogoji za uspešno opravljen I. praktični del

Pri mojstrskem izpitnem delu mora kandidat uspešno opraviti vsako posamezno izpitno nalogo z vsaj 50% možnih točk. V primeru, da je neuspešen pri več kot treh izpitnih nalogah, ponavlja celotno mojstrsko izpitno delo, sicer ponavlja le tisto nalogo, pri kateri je bil neuspešen.

Pri delovnem preizkusu mora kandidat/ka za pozitivno oceno doseči vsaj 50% možnih točk.

Minimalni pogoj za uspešno opravljen praktični del izpita so zadovoljivo (pozitivno, vsaj 50%) opravljene izpitne enote. Kandidat ne more dobiti pozitivne ocene, če ne opravi uspešno ključnih nalog, ki so znak kvalitete in mojstrstva.

3. II. STROKOVNO - TEORETIČNI DEL MOJSTRSKEGA IZPITA

3.1. Izpitne enote II. strokovno – teoretičnega dela mojstrskega izpita

II. strokovno-teoretični del mojstrskega izpita obsega naslednje izpitne enote:

- 1. izpitna enota: **Poznavanje predmetov vzdrževanja**
- 2. izpitna enota: **Tehnologija, stroji in naprave**
- 3. izpitna enota: **Poslovanje v dejavnosti vzdrževanja tekstilij**
- 4. izpitna enota: **Varstvo pri delu in ekologija.**

Vsaka izpitna enota se praviloma opravlja s pisnim izpitom.

3.2. Vsebina izpitnih enot

3.2.1. Poznavanje predmetov vzdrževanja

VSEBINE	CILJI
	Kandidat
Poznavanje tekstilij	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna in zna ločiti vrste vlaken ✧ pozna lastnosti vlaken ✧ pozna in zna ločiti pomembnejše vrste prej ✧ pozna in zna ločiti vrste sukancev ✧ pozna način izdelave tkanin ✧ zna ločiti tkanine med seboj ✧ pozna lastnosti tkanin ✧ pozna način izdelave netkanih tekstilij ✧ pozna lastnosti netkanih tekstilij ✧ pozna način izdelave pletenin ✧ zna ločiti pletenine med seboj ✧ pozna lastnosti pletenin ✧ pozna načine barvanja in tiskanja ✧ pozna načine in posledice predobdelave tekstilij ✧ pozna načine in posledice poobdelave tekstilij ✧ pozna osnove tehnologije konfekcije ✧ pozna osnove tehnologije izdelave talnih in stenskih tekstilnih oblog
Poznavanje usnja	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna zna ločiti pomembnejše vrste usnja ✧ pozna osnove usnjarske tehnologije
Poznavanje krzna	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna in zna ločiti pomembnejše vrste krzna ✧ pozna osnove krznarske tehnologije

3.2.2. Tehnologija, stroji in naprave

VSEBINE	CILJI
	Kandidat
Standardi nege	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna oznake nege ✧ jih zna razložiti v skladu z možnostmi čiščenja in pranja
Pogoji izvedbe storitev pranja	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna določila pogojev čiščenja in pranja

MOJSTER / MOJSTRICA VZDRŽEVANJA TEKSTILIJ

VSEBINE	CILJI
in čiščenja	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna jih uveljavljati v praksi pri sprejemu in izdaji predmetov nege
Sortiranje in priprava za nego	<ul style="list-style-type: none"> ✧ loči predmete nege glede na vrste, stopnje umazanosti in razpoložljivi strojni park ✧ preveri oznake nege, posebne zahteve strank in tehnološke možnosti za izvedbo storitve
Kemično čiščenje	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opiše stroje za kemično čiščenje tekstilij, usnja, krzna in volnenih talnih oblog, njihove lastnosti, tehnične podatke in zmogljivosti ✧ razloži procese čiščenja v kemično-čistilnih strojih in možne postopke nege ✧ razloži postopke čiščenja, plemenitenja tekstilij, usnja in krzna
Mokro čiščenje	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opiše stroje za mokro čiščenje tekstilij ✧ razloži procese mokrega čiščenja in možne postopke nege
Pranje	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opiše stroje za pranje tekstilij ✧ razloži procese pranja po posameznih postopkih (bobnasti pralni stroji in linije) ✧ razloži postopek in funkcije dodatnih obdelav ✧ poveže kakovost izvedbe storitve z dodatnimi obdelavami
Beljenje	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opiše belilne postopke v procesih čiščenja in pranja ✧ oceni stopnjo nevarnosti predmetov v skladu z izbiro belilnih sredstev, uporabljene tehnologije in vrste predmetov nege
Barvanje	<ul style="list-style-type: none"> ✧ obarva vzorčne tekstilije in usnje z različnimi barvili ✧ določi barvne obstojnosti po standardnih metodah ✧ opiše vplive čiščenja in pranja na barvane in tiskane tekstilije
Čiščenje usnjenih in krznenih predmetov	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opiše tehnološke značilnosti čiščenja usnja in krzna s primerjavo razlik med čiščenjem tekstilij, usnja in krzna ✧ razloži vrste predobdelav usnja in krzna ✧ določi vrste poobdelav in njihov vpliv na končno kakovost usnja in krzna
Čiščenje in pranje tekstilnih talnih oblog	<ul style="list-style-type: none"> ✧ razloži postopke čiščenja oz. pranja glede na vrsto talnih oblog ✧ opiše možne napake glede na izbrane tehnološke postopke ✧ razloži vrste predobdelav in poobdelav glede na značilnosti in vrste talnih oblog in pričakovane rezultate in želje strank
Sušenje	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opiše postopke sušenja glede na navodila nege, materiale in izdelke ✧ razloži vplivne faktorje sušenja in vplive na kakovost nege tekstilij
Likanje	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opiše postopke likanja glede na vrsto materialov, izdelkov in glede na predpise nege ✧ razloži razlike med strojnim in krojaškim likanjem ✧ poveže vplive vrst likanja s končno kakovostjo izvedbe nege
Obdelava madežev	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opiše vrste in značilnosti posameznih vrst madežev in nečistoč ✧ razloži postopke odstranjevanja madežev glede na vrste madežev predmetov nege in tehnologije ✧ poveže postopke odstranjevanja madežev s končno kakovostjo izvedbe nege in možne napake v postopkih odstranjevanja madežev in nečistoč
Popravila kakovosti čiščenje oziroma pranja	<ul style="list-style-type: none"> ✧ razloži razloge, da čiščenje oz. pranje ni bilo uspešno ✧ opiše postopke podetaširanja in dodatnih obdelav predmetov nege
Kakovost in ugovori kakovosti	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pojasni deleže napak nege zaradi kakovosti materialov (tekstilij in usnja), uporabe in napak izvedbe nege ✧ razreši tipične primere ugovorov kakovosti ✧ poveže načine reševanja ugovorov s pravili čiščenja in pranja ✧ pojasni okvire odškodninske odgovornosti glede na vrednost predmetov nege in stopnjo poškodb

MOJSTER / MOJSTRICA VZDRŽEVANJA TEKSTILIJ

VSEBINE	CILJI
Lastnosti pralnih in čistilnih sredstev	<ul style="list-style-type: none"> ✧ razvrsti pralna in čistilna sredstva glede na kemično sestavo in lastnosti ✧ opredeli čistilno in pralno sposobnost sredstev
Tehnologija storitev pranja in čiščenja	<ul style="list-style-type: none"> ✧ določi tehnološke postopke glede na določen predmet storitev v okviru podanih tehnoloških in organizacijskih možnosti ✧ demonstrira posamezne tehnološke postopke na čistilni, pralni, sušilni in likalni opremi ✧ pozna osnovne načine, recepture in postopke čiščenja oz. pranja glede na omejitve, ki jih določajo predmeti nege ✧ razume pomen pravilnega in rednega vzdrževanja ter tehničnih pregledov strojev in naprav, pozna materiale za vzdrževanje in sredstva za mazanje ✧ pozna trende razvoja pralne in čistilne tehnologije
Spreje in izdaja predmetov nege	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opiše postopek sprejema stranke ✧ razloži način prevzema predmeta nege glede na vrsto, želeno nego in negovalne oznake ✧ informira stranko o možnostih in omejitvah nege ✧ opiše postopek oddaje predmeta nege stranki in postopek sprejema ugovora kakovosti
Rezervni deli	<ul style="list-style-type: none"> ✧ načrtuje in določa potrebne rezervne dele in zna voditi skladišče rezervnih delov
Vzdrževanje	<ul style="list-style-type: none"> ✧ razloži pomen preventivnega, rednega in generalnega vzdrževanja ✧ izdelava in razloži načrt vzdrževanja in oceni preventivno vzdrževanje in vzdrževanje po okvari ✧ določi stroške vzdrževanja
Pnevmatične in hidravlične naprave	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vlogo in pomen in uporabo pnevmatičnih in hidravličnih naprav ✧ pozna vrste kompresorjev in razume njegovo delovanje ✧ opiše napeljave (cevi, priključke, spojke, filtre, ventile ipd.) ✧ pozna vlogo, pomen in uporabo vakumske naprave
Ogrevalne in prezračevalne naprave	<ul style="list-style-type: none"> ✧ razloži funkcijo in pomen ogrevanja in prezračevanja ✧ razloži vpliv klime, procese klimatizacije in naprave za klimatizacijo ✧ opiše in razloži naravno in prisilno prezračevanje in filtracijo ter odsesavanje zraka
Transportne naprave in transport	<ul style="list-style-type: none"> ✧ razlikuje transportne naprave, njihov pomen in vlogo ✧ zna načrtovati proizvodno logistiko
Varnostne naprave	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna značilnosti in funkcije varnostnih naprav, njihovo uporabo in pomen ✧ razloži požarnovarnostne naprave in sisteme gašenja požarov

3.2.3. Poslovanje v dejavnostih vzdrževanja tekstilij

VSEBINE	CILJI
	Kandidat
Poslovni proces v družbi oz. obratovalnici	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna pojasniti naloge posameznih sestavin poslovnega procesa, organiziranost in vpliv nivoja organiziranosti na uspešnost poslovanja ✧ zna izračunati in analizirati kazalce uspešnosti poslovanja ✧ pozna temelje plana, poslovni in investicijski načrt
Stroški	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna razdeliti stroške poslovanja glede na standardne in jih primerjati s stroški v dejavnosti

VSEBINE	CILJI
	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna grafično prikazati in pojasniti odnose med stalnimi in spremenljivimi stroški ✧ zna izračunati indirektne stroške v dejavnosti čiščenja in pranja
Kalkulacije	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna opredeliti kalkulacije v dejavnosti glede na vrsto predmetov nege, procese in tipičnosti izvedbe storitev ✧ zna izračunati vrednost režijske in režijske "strojne" ure ✧ pozna strukturo in izračuna lastno ceno proizvoda ✧ pozna strukturo in izračuna prodajno ceno storitve
Marketing	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna pojem tržne usmerjenosti storitev, ki jo naveže na dejavnost čiščenja oz. pranja ✧ zna opredeliti funkcije reklame, oglaševanja in tržnih raziskav ✧ pozna pomen nabavne in prodajne funkcije, kakovosti materialov in sredstev na nivo kakovosti in ceno storitve
Organizacija dela	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna organizirati delo posameznika, skupine in vseh zaposlenih ✧ zna racionalno oblikovati delovna mesta v skladu z zahtevami sodobnih tehnologij ✧ zna oblikovati natančna in pregledna navodila za nego, ki zagotavljajo rentabilno, ekonomično in kakovostno poslovanje
Ocenjevanje dela in motivacija	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna izračunati čas in delo ter oblikovati količinske in kakovostne normative ✧ pozna postopke in metode motivacije dela in stimulacij
Kontrola kakovosti	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna sisteme kontrole kakovosti in storitev in kontrole poslovanja ✧ pozna vplivne faktorje in odnose, ki določajo nivo kakovosti storitev ✧ zna opravljati preventivno, proizvodno in končno kontrolo kakovosti ✧ pozna metode preskušanja kakovostnih parametrov ✧ pozna stimulacijo na kakovost izvedbe storitev posameznika in skupin delavcev
Poslovno komuniciranje in dokumentacija	<ul style="list-style-type: none"> ✧ uporablja pravila za uspešno ustno in pisno poslovno komuniciranje ✧ zna napisati poslovne dopise: ponudbo, obvestilo, račun, predkalkulacijo, odgovor na ugovor kakovosti ✧ zna napisati primer kupoprodajne pogodbe ✧ pozna pomen delovne dokumentacije, materialov, rezervnih delov in učinkov
Informatika	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna uporabljati računalnik ✧ pozna osnovne informacijskih sistemov

3.2.4. Varstvo pri delu in ekologija

VSEBINE	CILJI
	Kandidat
Varovanje okolja	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna pojasniti, kaj raziskuje in kaj proučuje ekologija
Ekologija	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna opisati vpliv dejavnosti vzdrževanja tekstilij na okolje, ✧ pozna vplive sodobne tehnologije na rezultate monitoringov, ✧ kandidat pozna naloge upravljavca naprav za vzdrževanje tekstilij ✧ in pravilno ravnanje in odstranjevanje odpadkov in odpadnih voda, ✧ pozna izraze in jih zna razložiti: <ul style="list-style-type: none"> - emisija škodljivih snovi,

VSEBINE	CILJI
	<ul style="list-style-type: none"> - koncentracija škodljivih snovi, - najvišja koncentracija škodljivih snovi, ✧ zna razložiti vlogo rednega vzdrževanja naprav za vzdrževanje tekstilij in njegov vpliv na zmanjšanje emisij škodljivih snovi v okolje, ✧ kandidat pozna akte, ki urejajo področje ekologije v dejavnosti vzdrževanja tekstilij.
Požarna varnost	<ul style="list-style-type: none"> ✧ kandidat pozna pogoje, ki so potrebni za nastanek požara in vrste možnih požarov v obratovalnici, ✧ pozna preventivne ukrepe za preprečevanje požara ✧ zna razložiti požarni red in z njim povezane ukrepe ob nastanku požara
Varnost in zdravje pri delu	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna oceno tveganja: njen pomen, vsebina, podpisniki, ✧ zna razložiti možne vzroke in posledice nesreče pri delu (zdravstvene, socialne, ekonomske) ✧ zna pojasniti razliko med poklicno boleznijo in nesrečo pri delu ✧ zna naštetih vzroke za poklicne bolezni v dejavnosti vzdrževanja tekstilij in kako jih preprečiti, ✧ kandidat pozna predpise in pogoje za odprtje in delovanje obrtne delavnice za vzdrževanje tekstilij, ✧ pozna predpise o konstruiranju in pregledih naprav in strojev, ✧ pozna varnostne liste in jih zna razložiti.
Varovalni ukrepi	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna splošne varovalne ukrepe za varen transport ✧ pozna splošna pravila in navodila za varno delo na strojih za čiščenje in pranje ✧ pozna in upošteva navodila za delo z zdravju škodljivimi snovmi
Znaki za nevarne snovi	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna znake za nevarne snovi

3.3. Trajanje in način opravljanja II. strokovno-teoretičnega dela izpita

Posamezni pisni izpit traja najmanj 90 minut in največ 180 minut. Strokovno teoretična znanja se praviloma preverjajo s pisnimi izpiti.

Kandidat lahko opravlja na isti dan največ dve izpitni enoti.

Trajanje pisnih izpitov za posamezne izpitne enote:

- 1. izpitna enota: Poznavanje predmetov vzdrževanja do 90 minut
- 2. izpitna enota: Tehnologija, stroji in naprave do 90 minut
- 3. izpitna enota: Poslovanje v dejavnosti vzdrževanja tekstilij do 90 minut
- 4. izpitna enota: Varstvo pri delu in ekologija do 90 minut.

3.4. Načini ocenjevanja

Strokovno - teoretična znanja se preverjajo po posameznih predmetnih izpitnih enotah s pisnimi izpiti v obliki testov ali nalog objektivnega tipa.

Pisni izpiti se organizirajo in izvedejo v skladu s Pravilnikom o mojstrskih izpiti in na njegovi podlagi sprejetim Izpitnim redom ter izpitnim katalogom.

3.5. Ocenjevanje in minimalni pogoji za uspešno opravljen II. strokovno-teoretični del mojstrskega izpita

Minimalni pogoj za uspešno opravljen II. strokovno-teoretični del izpita so zadostne ocene, oziroma doseženih vsaj 50% vseh možnih točk vsake posamezne predmetne izpitne enote. Kandidat, ki ni dosegel kriterija uspešnosti, ponovno opravlja izpit le iz nezadostno ocenjenih predmetnih izpitnih enot.

Pri vrednotenju uspešnosti se upošteva naslednja ocenjevalna lestvica:

Ocenjevalna lestvica:

Doseženo število točk	Številčna ocena
92 do 100 točk	Odlično (5)
81 do 91 točk	Prav dobro (4)
67 do 80 točk	Dobro (3)
50 do 66 točk	Zadostno (2)
49 in manj	Nezadostno (1)

3.6. Določitev skupne ocene II. dela strokovno - teoretičnega dela mojstrskega izpita

Skupna ocena za II. strokovno-teoretični del mojstrskega izpita je srednja vrednost ocen iz vseh štirih predmetnih izpitnih enot.

3.7. Primeri izpitnih vprašanj

- 1) Razložite vrsto vlaknin, njihove lastnosti in uporabo!
- 2) Kako se loči predmete nege glede na vrste, stopnje umazanosti in razpoložljivi strojni park!
- 3) Razložite vlogo, pomen in uporabo pnevmatičnih in hidravličnih naprav!
- 4) Razložite pojem tržne usmerjenosti storitev, ki jo navežete na dejavnost čiščenja oziroma pranja!
- 5) Opredelite koncentracijo škodljivih snovi in opredelite najvišje dovoljene koncentracije in vsebnost v zraku in vodi!

4. PRIPOROČENA LITERATURA IN DRUGI VIRI

4.1. Poznavanje predmetov vzdrževanja

- S. Malej Kveder: Tekstilne surovine - vlakna I., Ljubljana, Zavod za šolstvo SRS, 1985
- Jug - Hartman Maja: Poznavanje tekstilij 1. In 2. Del - Ljubljana, Tehniška založba Slovenije, 1995, 1996
- B. Kreševič: Tekstilne surovine
- B. Kreševič: Tekstilne preiskave, Tehniška fakulteta Maribor, 1989
- Tekstilna tehnologija v petih zvezkih, ZRSŠŠ, Ljubljana, 1992
- Tekstilni leksikon, Maribor 1986
- Tekstilec, Zveza inženirjev in tehnikov tekstilcev in GZS
- E. Polak: Tekstilno-konfekcijska tehnologija, ZRSŠŠ, Ljubljana, 1993
- Štrukelj Franc: Poznavanje usnja in krzna - interna skripta STOGŠ, Kranj

4.2. Tehnologija, stroji in naprave

- Mohar Tatjana: Poklicna tehnologija - interna skripta STOGŠ Kranj
- Reiniger & Waescher - Der Textilreiniger, Nemčija, mesečnik
- Textilreinigung, Priročnik, Boewe-Pasat, Ausburg 1993

4.3. Poslovanje v dejavnostih čiščenja in pranja

- Gea College - več avtorjev: Razvijanje podjetniških idej - Poslovni načrt
- Plut Irena: Podjetnik in podjetništvo

4.4. Varstvo pri delu in ekologija

Ekologija:

- Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaženja (Ur.list 35/96 in 21/03)
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter pogojih za njegovo izvajanje (Ur.list št. 35/96, 29/00 in 106/01)
- Odredba o obliki poročila o občasnih meritvah ali trajnih meritvah v okviru obratovalnega monitoringa odpadnih vod (Ur.list 1/01 in 106/01)
- Uredba o taksi za obremenjevanje vode (Ur.list 41/95, 44/95, 8/96, 124/00 in 49/01)
- Odredba o obliki in vsebini napovedi za odmero takse za odvajanje tehnološke odpadne vode (Ur.list 14/97, 15/98 in 13/01)
- Uredba o halogeniziranih hlapnih organskih spojinah v zrak iz naprav, ki uporabljajo organska topila (Ur.list 46/02)
- Pravilnik o ravnanju z odpadki (Ur.list 48/98)

Požarno varstvo: Pravilnik o požarnem redu (Ur.list 39/97)

Varnost in zdravje pri delu: Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur.list 56/99)

5. SESTAVLJAVCI IZPITNEGA KATALOGA

- Jože Zupan, tekstilni inž., predstavnik Obrtne zbornice Slovenije
- Marijan Zupan, dipl. inž. org., predstavnik Obrtne zbornice Slovenije
- Jana Magajna, dipl.tekst. inž., predstavnik Obrtne zbornice Slovenije

Redakcija in dopolnitve izpitnega kataloga so bile sprejete na seji izpitnega odbora za I. in II. del mojstrskega izpita za pridobitev naziva mojster vzdrževanja tekstilij dne 8.9.2004:

- Zupan Marijan, dipl.inž.org., mojster vzdrževanja tekstilij
- Nada Pance, spec. pedagog, mojstrica vzdrževanja tekstilij
- Jure Žgajnar, univ. dipl. inž. elektrotehnike, mojster vzdrževanja tekstilij
- Mohar Tatjana, univ. dipl. inž. kem. tehnologije
- Oton Jerman, univ. dipl. inž. tekst. tehnologije

Redakcija kataloga in urejanje gradiva:

- Tatjana Patafta, univ. dipl. inž. tek. teh., Center RS za poklicno izobraževanje